

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Херсонський державний університет

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«ЕКОЛОГІЯ»**

**першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 101 Екологія
галузі знань 10 Природничі науки
Освітня кваліфікація: бакалавр з екології**

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою Херсонського
державного університету

Голова вченої ради ХДУ

(Володимир ОЛЕКСЕНКО)
(протокол № 14 від «29» червня 2023 р.)

Освітня програма вводиться в дію
з «29» червня 2023 р.

В.о. ректора Херсонського державного університету

(Сергій ОМЕЛЬЧУК)
(наказ № 270-Д від «29» червня 2023 р.)

Івано-Франківськ, 2023 рік

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма «Екологія» розроблена на базі Стандарту вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня, галузь знань 10 Природничі науки, спеціальність 101 Екологія (затверджений і введений в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 04.10.2018 р. № 1076), робочою групою у складі:

- Сараненко Інна Іванівна**, голова робочої групи, кандидатка біологічних наук, доцентка, доцент кафедри географії та екології, Херсонський державний університет;
- Пилипенко Ігор Олегович**, заступник голови робочої групи, доктор географічних наук, професор, декан факультету біології, географії та екології, Херсонський державний університет;
- Мальчикова Дар'я Сергіївна**, членкиня робочої групи, докторка географічних наук, професорка, проректорка з наукової та навчально-методичної роботи, Херсонський державний університет;
- Давидов Олексій Віталійович**, член робочої групи, кандидат географічних наук, доцент, завідувач кафедри географії та екології, Херсонський державний університет;
- Шахман Ірина Олександрівна**, членкиня робочої групи, кандидатка географічних наук, доцентка, доцент кафедри географії та екології, Херсонський державний університет;
- Молікевич Роман Сергійович**, член робочої групи, кандидат географічних наук, доцент кафедри географії та екології, Херсонський державний університет;
- Дайнеко Поліна Михайлівна**, членкиня робочої групи, доктор філософії (біологія), викладач кафедри географії та екології, Херсонський державний університет;
- Чвартковська Анастасія Олександрівна**, членкиня робочої групи, здобувачка 3 курсу, спеціальності 101 Екологія, Херсонський державний університет;
- Лаврова Вікторія Сергіївна**, членкиня робочої групи, здобувачка 2 курсу, спеціальності 101 Екологія, Херсонський державний університет.

Група забезпечення:

1. **Сараненко Інна Іванівна**, кандидатка біологічних наук, доцентка, доцент кафедри географії та екології, Херсонський державний університет;
2. **Шахман Ірина Олександрівна**, кандидатка географічних наук, доцентка, доцент кафедри географії та екології, Херсонський державний університет;
3. **Дайнеко Поліна Михайлівна**, доктор філософії (за спеціальністю 091 Біологія), викладач кафедри географії та екології, Херсонський державний університет;

Ця освітньо-професійна програма не може бути повністю або частково відтворена, тиражована та розповсюджена без дозволу Херсонського державного університету.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. **Максименко Надія Василівна** – докторка географічних наук, професорка, завідувачка кафедрою екологічного моніторингу і заповідної справи, Навчально-науковий інститут екології Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.
2. **Горбань Вадим Анатолійович** – кандидат біологічних наук, доцент, завідувач кафедрою геоботаніки, ґрунтознавства та екології Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

1. Профіль освітньо-професійної програми «Екологія» зі спеціальності 101 Екологія

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Херсонський державний університет, факультет біології, географії та екології, кафедра географії та екології
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти: бакалавр Освітня кваліфікація: бакалавр з екології
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Екологія», першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців
Наявність акредитації	Сертифікат МОН про акредитацію спеціальності 101 Екологія Серія НД No2288938, від 21 серпня 2017 р. дійсний до 01.07.2026
Цикл / рівень	6 рівень Національної рамки кваліфікацій України (НРК); 6 рівень Європейської рамки кваліфікацій для навчання впродовж життя (EQF LLL) Перший цикл Європейського простору вищої освіти (HPFQ ENEA)
Передумови	Повна загальна середня освіта, для вступу на 1 курс Ступінь молодшого бакалавра (освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст») для вступу на 2 курс, за умов перезарахування не більш ніж 60 кредитів ЄКТС.
Мова (и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	3 роки 10 місяців у відповідності до Положення про освітню програму в Херсонському державному університеті
Інтернет адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://www.kspu.edu/About/Faculty/Faculty_of_biolog_geograf_ecol/ChairEcologyGeography.aspx
2 – Мета освітньо-професійної програми	
ОПП розроблена з пріоритетним формуванням національної свідомості, має регіональну адаптацію, відповідає місії та Статуту ХДУ (п.1.5.4), враховує вимоги сталого розвитку, потреби ринку праці, забезпечує програмні результати навчання та набуття здобувачами вищої освіти фахових компетентностей, підготовлює вузькопрофільних	

фахівців для Департаменту екології та природних ресурсів, Державної екологічної інспекції Південного округу, об'єктів природно-заповідного фонду, навчальних закладів, консалтингових компаній, промислових підприємств та громадських організацій. Фахові дисципліни вільного вибору формують три тематичні блоки: «Екологічний контроль і аудит», «Управління та поводження з відходами», «Екологія та охорона навколишнього середовища».

Мета: сформувати у здобувачів вищої освіти ряд фахових компетентностей і здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у сфері екології, охорони навколишнього середовища і раціонального використання природних ресурсів.

3 – Характеристика освітньо-професійної програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	10 Природничі науки 101 Екологія
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра має прикладний характер; структура програми передбачає динамічне, інтегративне та інтерактивне навчання. Програма пропонує комплексний підхід до здійснення діяльності в сфері виробництва і менеджменту та реалізує це через навчання та практичну підготовку. Дисципліни та модулі, включені в програму орієнтовані на актуальні напрями, в рамках яких можлива подальша професійна кар'єра здобувача.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Спеціальна освіта в галузі 10 Природничі науки Спеціальності: 101 Екологія Ключові слова: загальна екологія, основи геофізики та геохімії, ландшафтна екологія, моніторинг довкілля, екологія міських екосистем, екологічна безпека, оцінка впливу на довкілля, техноекологія
Особливості програми	Програма дає можливість отримання подвійного диплому в рамках діючих угод про співпрацю університету з провідними зарубіжними освітніми закладами, стажування на підприємствах, в організаціях. Освітньо-професійна програма узгоджена із програмою реалізації міжнародного проєкту Tempus Project 543681-TEMPUS-1-2013-1-DE-TEMPUS-JPHES
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Згідно з класифікатором професій ДК 003-2010 фахівців, які здобули освіту за освітньою програмою, можуть обіймати такі посади: 3212 Інспектор з охорони природи; 3439 Організатор природокористування; 3439 Інспектор державний з техногенного та екологічного нагляду; 3449 Інспектор з охорони природно-заповідного фонду.
Подальше навчання	Здобувачі вищої освіти мають право на подальше продовження освіти за другим (магістерським) рівнем вищої освіти та отримання додаткової післядипломної освіти.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Основою викладання є силабус, що містить розгорнуту програму виконання завдань з навчальної дисципліни, перелік компетентностей та бальну пропозицію. Навчання здійснюється у формі лекцій, лабораторних та практичних занять, семінарів, самонавчання під час самостійної роботи, виконання

	<p>курсів робіт, на основі навчальних посібників, підручників та конспектів, консультацій з викладачами, навчальних та виробничих практик, виконання кваліфікаційної роботи бакалавра на четвертому році навчання.</p> <p>У програмі використовуються:</p> <ul style="list-style-type: none"> - студентоцентроване навчання спрямоване на стимулювання максимальної активності здобувачів щодо вибору освітніх компонент та формування власного вектору навчання, розширення їхньої автономії та посиленні відповідальності; - проблемно-орієнтоване навчання акцентує увагу на проблемних аспектах вивчення відповідних екологічних явищ і процесів та необхідності пошуку шляхів їх вирішення; - навчання, орієнтоване на результати передбачає вироблення у здобувачів навиків самостійного пошуку засобів і способів розв'язання ситуаційних задач; - самонавчання студентів має на меті формування та розвиток у них навиків самостійного пошуку та аналізу наукових, нормативних та законодавчих джерел, необхідних для підготовки кваліфікаційних (бакалаврських) робіт та формулювання відповідних висновків.
Оцінювання	<p>Письмові та усні екзамени, заліки, диференційовані заліки, поточний контроль (презентації, реферати, тестові завдання, модульні контрольні роботи) захист звітів з практики, захист кваліфікаційної роботи.</p> <p>Оцінювання відбувається за накопичувальною системою в межах 100-бальної шкали, яка корелюється з національною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно, зараховано, не зараховано) та шкалою ECTS (A, B, C, D, E, F, Fx).</p> <p>Оцінювання здобувачів вищої освіти є послідовним, прозорим та проводиться відповідно до встановлених процедур.</p>
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність (ІК)	<p>Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у сфері екології, охорони довкілля і збалансованого природокористування, або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій та методів наук про довкілля, та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.</p>
Загальні компетентності	<p>K01. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності. K02. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. K03. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. K04. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. K05. Здатність спілкуватися іноземною мовою. K06. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). K07. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. K08. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. K09. Здатність працювати в команді K10. Навички міжособистісної взаємодії. K11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. K12. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. K13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові</p>

	<p>цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</p>	<p>K14. Знання та розуміння теоретичних основ екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.</p> <p>K15. Здатність до критичного осмислення основних теорій, методів та принципів природничих наук.</p> <p>K16. Розуміння основних теоретичних положень, концепцій та принципів математичних та соціально-економічних наук.</p> <p>K17. Знання сучасних досягнень національного та міжнародного екологічного законодавства.</p> <p>K18. Здатність до оцінки впливу процесів техногенезу на стан навколишнього середовища та виявлення екологічних ризиків, пов'язаних з виробничою діяльністю.</p> <p>K19. Здатність до використання основних принципів та складових екологічного управління.</p> <p>K20. Здатність проводити екологічний моніторинг та оцінювати поточний стан навколишнього середовища.</p> <p>K21. Здатність обґрунтовувати необхідність та розробляти заходи, спрямовані на збереження ландшафтно-біологічного різноманіття та формування екологічної мережі.</p> <p>K22. Здатність до участі в розробці системи управління та поводження з відходами виробництва та споживання.</p> <p>K23. Здатність до використання сучасних інформаційних ресурсів для екологічних досліджень.</p> <p>K24. Здатність інформувати громадськість про стан екологічної безпеки та збалансованого природокористування.</p> <p>K25. Здатність до опанування міжнародного та вітчизняного досвіду вирішення регіональних та транскордонних екологічних проблем.</p> <p>K26. Здатність до участі в управлінні природоохоронними діями та/або екологічними проєктами.</p>
<p>7 – Програмні результати</p>	
<p>Програмні результати навчання</p>	<p>ПР01. Демонструвати розуміння основних принципів управління природоохоронними діями та/або екологічними проєктами.</p> <p>ПР02. Розуміти основні екологічні закони, правила та принципи охорони довкілля та природокористування.</p> <p>ПР03. Розуміти основні концепції, теоретичні та практичні проблеми в галузі природничих наук, що необхідні для аналізу і прийняття рішень в сфері екології, охорони довкілля та оптимального природокористування.</p> <p>ПР04. Використовувати принципи управління, на яких базується система екологічної безпеки.</p> <p>ПР05. Знати концептуальні основи моніторингу та нормування антропогенного навантаження на довкілля.</p> <p>ПР06. Виявляти фактори, що визначають формування ландшафтно-біологічного різноманіття.</p> <p>ПР07. Розв'язувати проблеми у сфері захисту навколишнього середовища із застосуванням загальноприйнятих та/або стандартних підходів та міжнародного і вітчизняного досвіду.</p>

	<p>ПР08. Уміти проводити пошук інформації з використанням відповідних джерел для прийняття обґрунтованих рішень.</p> <p>ПР09. Демонструвати навички оцінювання непередбачуваних екологічних проблем і обдуманого вибору шляхів їх вирішення.</p> <p>ПР10. Уміти застосовувати програмні засоби, ГІС-технології та ресурси Інтернету для інформаційного забезпечення екологічних досліджень.</p> <p>ПР11. Уміти прогнозувати вплив технологічних процесів та виробництв на навколишнє середовище.</p> <p>ПР12. Брати участь у розробці та реалізації проєктів, направлених на оптимальне управління та поводження з виробничими та муніципальними відходами.</p> <p>ПР13. Уміти формувати ефективні комунікаційні стратегії з метою донесення ідей, проблем, рішень та власного досвіду в сфері екології.</p> <p>ПР14. Уміти доносити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу, робити презентації та повідомлення.</p> <p>ПР15. Уміти пояснювати соціальні, економічні та політичні наслідки впровадження екологічних проєктів.</p> <p>ПР16. Вибирати оптимальну стратегію проведення громадських слухань щодо проблем та формування територій природно-заповідного фонду та екологічної мережі.</p> <p>ПР17. Усвідомлювати відповідальність за ефективність та наслідки реалізації комплексних природоохоронних заходів.</p> <p>ПР18. Посилювати навички самостійної та командної роботи задля отримання результату з акцентом на професійну сумлінність та відповідальність за прийняття рішень.</p> <p>ПР19. Підвищувати професійний рівень шляхом продовження освіти та самоосвіти.</p> <p>ПР20. Уміти формувати запити та визначати дії, що забезпечують виконання норм і вимог екологічного законодавства.</p> <p>ПР21. Уміти обирати оптимальні методи та інструментальні засоби для проведення досліджень, збору та обробки даних.</p> <p>ПР22. Брати участь у розробці проєктів і практичних рекомендацій щодо збереження довкілля.</p> <p>ПР23. Демонструвати навички впровадження природоохоронних заходів та проєктів.</p> <p>ПР24. Розуміти і реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ПР25. Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	<p>До реалізації програми залучаються науково-педагогічні працівники університету з науковими ступенями та/або вченими званнями, а також висококваліфіковані спеціалісти, які мають багаторічний досвід роботи у галузі екології, з них: професори – 1 (6,7%); кандидати наук – 12 (80,0%); викладачі – 2 (13,3%).</p> <p>До викладання професійно-орієнтованих дисциплін можуть бути залучені на конкурсній основі фахівці-практики, закордонні фахівці.</p>

	Гарант освітньої програми: Сараненко І.І. – кандидатка біологічних наук, доцентка.
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Виконання силабусів освітніх компонент у повному обсязі забезпечується матеріально-технічним оснащенням кабінетів і лабораторій, основний перелік яких включає:</p> <ol style="list-style-type: none"> кабінет безпеки життєдіяльності та охорони праці для набуття загальних компетентностей; кабінети комп'ютерної техніки, спеціалізовані навчально-тренінгові лабораторії, зоологічний музей з експонатами безхребетних та хребетних тварин, спеціалізовані навчальні аудиторії: зоології хребетних та безхребетних; геолого-мінералогічний кабінет з колекцією мінералів та ґрунтовими монолітами; лабораторія біорізноманіття; біохімії та органічної хімії; неорганічної хімії; лабораторія цитоекології, що створюють умови для набуття здобувачами спеціальних фахових компетентностей зі спеціальності 101 Екологія. <p>На території Херсонського державного університету функціонує студентське містечко – це зручний житлово-побутовий комплекс для студентів, студентських сімей, аспірантів та слухачів підготовчого відділення нашого університету. У гуртожитках студентського містечка ХДУ є всі умови для комфортного проживання, успішного навчання, веселого відпочинку, активного і творчого дозвілля. Студентське містечко ХДУ складається з 3 гуртожитків, у кожному з яких функціонують читальна зала із зоною Wi-Fi, спортивна зала, кімната ради гуртожитку.</p>
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<ul style="list-style-type: none"> - офіційний сайт ХДУ: http://www.kspu.edu/About.aspx?lang=uk; - точки бездротового доступу Інтернет; - наукова бібліотека, читальні зали; - Херсонський віртуальний університет; http://dls.ksu.kherson.ua/dls/Default.aspx?l=1; - система дистанційного навчання «KSU Online»; - електронна бібліотека http://elibrary.kspu.edu/; - навчально-методичні комплекси дисциплін; - KSU24; - хмарні сервіси Google; - ліцензовані додатки Microsoft 365; - силабуси; - програми практик.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	<p>Можливість навчання та стажування:</p> <ol style="list-style-type: none"> Угода № 03-51/42 ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет» Термін дії: 11.12.2018 до 2023; Угода № 61 Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ) Термін дії: Від 11.03.2020 до 2025; Угода № 66/03-5 Національний університет водного господарства та природокористування (м. Рівне) Термін дії: від 13.03.2017 до прийняття рішення про припинення; Угода № 03-27 Регіональна Південно-Дніпровська філія ДЗ «Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління» Термін дії: 13.11.2014 до 2024; Угода № 03-51/6 Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка Термін дії: 22.03.2018 до 2024;

Міжнародна кредитна мобільність	Можливість семестрового навчання в університетах-партнерах: 1. Угода №28-53. Поморська Академія в м. Слупськ (Республіка Польща) Термії дії: 11.03.2020- 11.03.2025;
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Можливість навчання іноземних здобувачів вищої освіти за акредитованою освітньою програмою за наявності попередньої мовленнєвої підготовки в межах ліцензованого обсягу за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти

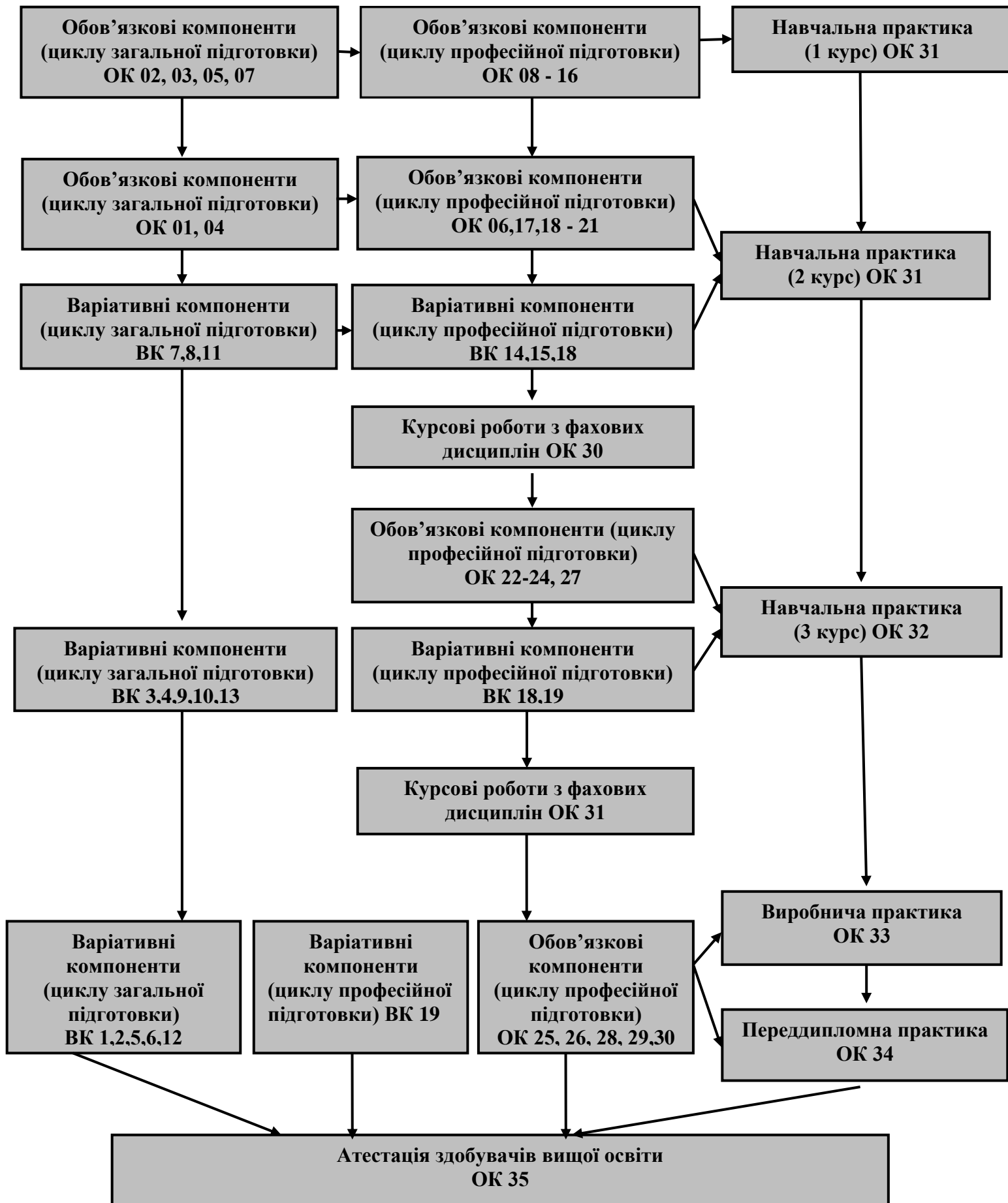
Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові (роботи), практики, атестація)	Кількість кредитів	Форма контролю
1	2	3	4
1.Обов'язкові компоненти ОК			
Цикл загальної підготовки			
ОК 01	Філософія	5	екзамен
ОК 02	Історія України та української культури	6	диф. залік
ОК 03	Українська мова (за професійним спрямуванням)	5	диф. залік
ОК 04	Іноземна мова	5	диф. залік
ОК 05	Безпека життєдіяльності (безпека життєдіяльності, основи охорони праці та цивільний захист) та екологічна безпека	3	диф. залік
ОК 06	Академічна доброчесність	3	диф. залік
ОК 07	Фізичне виховання	3	залік
Разом за цикл		30	
Цикл професійної підготовки			
ОК 08	Загальна геологія	5	екзамен
ОК 09	Метеорологія і кліматологія	4,5	екзамен
ОК 10	Картографія з основами топографії	4,5	диф. залік
ОК 11	Загальна екологія (та неоекологія)	3	екзамен
ОК 12	Основи геофізики та геохімії	3	диф. залік
ОК 13	Кількісні методи в природничих науках	3	диф. залік
ОК 14	Дистанційне зондування Землі	3	екзамен
ОК 15	Вступ до фаху	4	екзамен
ОК 16	Інформаційні технології у природничих та біологічних науках	3	диф. залік
ОК 17	Екологія рослин з основами ботаніки	3	диф. залік
ОК 18	Екологія тварин з основами зоології	3,5	диф. залік
ОК 19	Загальна гідрологія	5	екзамен
ОК 20	Географія ґрунтів з основами ґрунтознавства	4	диф. залік
ОК 21	Ландшафтна екологія	3,5	диф. залік
ОК 22	Моніторинг довкілля	3	диф. залік
ОК 23	Екологія міських систем	3	екзамен
ОК 24	Екологічна безпека	4	екзамен
ОК 25	Геоінформаційні системи і технології	5	екзамен
ОК 26	Управління природоохоронною діяльністю та заповідна справа	5	екзамен
ОК 27	Природоохоронне законодавство та екологічне право	3	диф. залік
ОК 28	Оцінка впливу на довкілля	3,5	екзамен
ОК 29	Техноекологія	4	екзамен
ОК30	Охорона ґрунтів та земних надр	4	екзамен
ОК 31	Курсові роботи з фахових дисциплін	3	диф. залік
ОК 32	Навчальна практика	24	диф. залік
ОК 33	Виробнича практика	9	диф. залік
ОК 34	Переддипломна практика	3	диф. залік
ОК 35	Атестація здобувачів вищої освіти	4,5	захист

Загальний обсяг обов'язкових компонент:			130
2. Вибіркові компоненти освітньої програми			
Цикл загальної підготовки			
ВК 1	Дисципліна вільного вибору студента 1	3	диф. залік
ВК 2	Дисципліна вільного вибору студента 2	3	диф. залік
ВК 3	Дисципліна вільного вибору студента 3	3	диф. залік
ВК 4	Дисципліна вільного вибору студента 4	3	диф. залік
ВК 5	Дисципліна вільного вибору студента 5	3	диф. залік
ВК 6	Дисципліна вільного вибору студента 6	5	диф. залік
ВК 7	Дисципліна вільного вибору студента 7	5	диф. залік
ВК 8	Дисципліна вільного вибору студента 8	5	диф. залік
ВК 9	Дисципліна вільного вибору студента 9	5	диф. залік
ВК 10	Дисципліна вільного вибору студента 10	5	диф. залік
ВК 11	Дисципліна вільного вибору студента 11	5	диф. залік
ВК 12	Дисципліна вільного вибору студента 12	5	диф. залік
ВК 13	Дисципліна вільного вибору студента 13	5	диф. залік
Усього:			55,0
Цикл професійної підготовки			
ВК 14	Дисципліна вільного вибору студента 14	3	диф. залік
ВК 15	Дисципліна вільного вибору студента 15	4	диф. залік
ВК 16	Дисципліна вільного вибору студента 16	3	диф. залік
ВК 17	Дисципліна вільного вибору студента 17	5	диф. залік
ВК 18	Дисципліна вільного вибору студента 18	5	диф. залік
ВК 19	Дисципліна вільного вибору студента 19	5	диф. залік
Усього:			25,0
Загальний обсяг вибіркового компонента:			80,0
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ			240

2.2. Структурно-логічна схема освітньо-професійної програми

3. Форма атестації здобувачів першого (бакалаврського) ступеня вищої освіти

Атестація здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Екологія» зі спеціальності 101 Екологія проходить у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи з присвоєнням освітньої кваліфікації «бакалавр з екології». Кваліфікаційна робота передбачає розв'язання складної спеціалізованої задачі та/або практичної проблеми у сфері екології, охорони довкілля, збалансованого природокористування і сталого розвитку, що характеризується комплексністю та невизначеністю умов, потребує застосування теоретичних положень і методів наук про довкілля.

Кваліфікаційна робота має бути перевірена на плагіат.

Кваліфікаційна робота має бути розміщена на сайті Херсонського державного університету або його структурному підрозділу, або у репозитарії.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

Програмні компетентності		Обов'язкові компоненти																																						
		ОК 01	ОК 02	ОК 03	ОК 04	ОК 05	ОК 06	ОК 07	ОК 08	ОК 09	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16	ОК 17	ОК 18	ОК 19	ОК 20	ОК 21	ОК 22	ОК 23	ОК 24	ОК 25	ОК 26	ОК 27	ОК 28	ОК 29	ОК 30	ОК 31	ОК 32	ОК 33	ОК 34	ОК 35				
Інтегральна компетентність (ІК)	ІК	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
Загальні компетентності	К01							+			+			+																		+	+	+	+	+	+			
	К02												+															+												
	К03	+	+			+				+	+																		+						+	+	+	+	+	
	К04			+																																				
	К05				+																																			
	К06			+	+																																			
	К07		+			+	+			+	+													+	+				+	+				+	+	+	+	+		
	К08		+			+		+								+	+				+	+	+	+		+				+	+	+	+	+	+	+	+	+		
	К09	+				+		+																										+		+	+	+		
	К10	+		+	+			+																												+	+	+		
	К11								+				+								+	+	+	+		+				+	+	+	+	+	+	+	+	+		
	К12	+	+																																					
	К13	+	+						+																															
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	К14										+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+				+	+	+												
	К15								+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+				+	+	+		+	+									
	К16												+		+									+							+									
	К17																												+											
	К18													+											+		+	+	+	+	+				+	+	+	+	+	
	К19																								+														+	
	К20														+						+	+	+	+			+			+	+			+	+	+	+	+		
	К21															+		+	+	+	+	+	+					+					+	+	+	+	+	+		
	К22																								+	+			+			+	+				+	+	+	
	К23																+										+							+	+		+	+	+	
	К24															+											+					+					+	+	+	
	К25														+											+	+					+						+		
	К26																										+	+					+					+	+	

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПР) відповідними компонентами освітньої програми

	ОЖ 01	ОЖ 02	ОЖ 03	ОЖ 04	ОЖ 05	ОЖ 06	ОЖ 07	ОЖ 08	ОЖ 09	ОЖ 10	ОЖ 11	ОЖ 12	ОЖ 13	ОЖ 14	ОЖ 15	ОЖ 16	ОЖ 17	ОЖ 18	ОЖ 19	ОЖ 20	ОЖ 21	ОЖ 22	ОЖ 23	ОЖ 24	ОЖ 25	ОЖ 26	ОЖ 27	ОЖ 28	ОЖ 29	ОЖ 30	ОЖ 31	ОЖ 32	ОЖ 33	ОЖ 34	ОЖ 35		
ПР 01																										+		+									
ПР 02	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ПР 03	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ПР 04					+																			+			+										
ПР 05																							+										+	+			
ПР 06																	+	+			+						+				+						
ПР 07	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ПР 08	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ПР 09																													+								+
ПР 10													+													+								+	+	+	
ПР 11																								+	+					+	+						
ПР 12																								+	+					+							
ПР 13														+													+					+	+	+	+	+	
ПР 14						+							+														+				+					+	
ПР 15																							+	+	+				+	+							
ПР 16																											+						+				
ПР 17																											+	+									
ПР 18	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ПР 19	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ПР 20																											+	+			+						
ПР 21																					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ПР 22																															+	+	+				
ПР 23																											+	+	+								
ПР 24	+	+	+	+																								+									
ПР 25	+	+	+	+	+	+	+																														

Гарант освітньо-професійної програми

Інна Сараненко

ДОДАТОК
Вибіркові компоненти ВК

Код н/д	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
<i>Дисципліни циклу загальної підготовки</i>			
ВК1.	За електронним каталогом у системі дистанційного навчання «KSU Online» URL: http://ksuonline.kspu.edu/	3	диф. залік
ВК2.		3	диф. залік
ВК3.		3	диф. залік
ВК4.		3	диф. залік
ВК5.		3	диф. залік
ВК6.		5	диф. залік
ВК7.		5	диф. залік
ВК8.		5	диф. залік
ВК9.		5	диф. залік
ВК10.		5	диф. залік
ВК11.		5	диф. залік
ВК12.		5	диф. залік
ВК13.		5	диф. залік
<i>Дисципліни циклу професійної підготовки</i>			
ВК14.	Екологічний аудит	3	диф. залік
	Основи технології виробництва		
	Основи геоекології		
	Прикладна метеорологія		
ВК15.	Екологічний інжиніринг	4	диф. залік
	Управління та поводження з відходами		
	Основи природоохоронної діяльності		
	Основи прикладних геологічних досліджень		
ВК16.	Економіка природокористування	3	диф. залік
	Екологічна стандартизація, сертифікація та маркування		
	Раціональне використання природних ресурсів		
	Моделювання та прогнозування стану довкілля		
ВК17.	Екологічний менеджмент	5	диф. залік
	Водопостачання та водовідведення		
	Біогеографія		
	Прикладна гідрологія		
ВК18.	Соціальна екологія	5	диф. залік
	Охорона вод та атмосферного повітря		
	Екологічна геоморфологія		
	Прикладне ґрунтознавство		
ВК19.	Екологічний маркетинг	5	диф. залік
	Новітні концепції екологізації населених пунктів		
	Стратегія сталого розвитку		
	Відновлення та планування ландшафтів		